

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Спп 12/2022
09.05.2023. године
Београд

ОСНОВНИ СУД У СОМБОРУ

СОМБОР

ВЕЗА: П1 796/21

Извод из записника са II седнице Грађанског одељења Врховног касационог суда одржане 09.05.2023. године.

О Д Л У К А

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев Основног суда у Сомбору за решавање спорног правног питања у предмету П1 796/21.

Образложење

Основни суд у Сомбору обратио се Врховном касационом суду захтевом за решавање спорног правног питања П1 796/21 од 15.11.2022. године, на основу чл. 180. и 181. Закона о парничном поступку¹ (у даљем тексту: ЗПП), уз који је достављен и предмет Основног суда у Сомбору П1 796/21.

Решавање спорног правног питања захтева се на предлог тужиље.

У захтеву за решавање спорног правног питања наведено је да је пред Основним судом у Сомбору у току око 500 поступака по тужбама из радног односа за накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (осим приложеног предмета, наведени су још и бројеви предмета: П1 806/21 и П1 438/21) и да се с тим у вези постављају питања која гласе:

- 1) У парничном поступку на ком парничару лежи терет доказивања да ли је кроз коефицијент радног места тужиоцу извршено плаћање по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а које право запосленима непосредно припада.*

¹ Закон о парничном поступку, *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 49/2013 - УС, 74/2013 - УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, 10/2023 - др. закон.

- 2) *Да ли накнада трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене односно да ли ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на стручну спрему, звање и радно место.*
- 3) *Да ли висина накнаде за исхрану и регрес иста за све запослене или директно зависи од висине коефицијента за конкретно радно место, односно да ли је у директној сразмери са коефицијентом радног места.*
- 4) *Како је Конвенцијом МОР-а бр. 131 „О минималној заради из 1970 године“ иста дефинисана као социјална категорија, а не правична накнада за рад као права из радног односа, те уколико је основна плата запосленог која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни радни учинак, мања од минималне зараде, да ли је и тада у коефицијенту садржана накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.*
- 5) *Како је Закон о раду матични закон којим су регулисани радни односи, да ли постоји могућност да се посебним законима дерогира његова примена у делу исплате накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.*

У захтеву за решавање спорног правног питања, супротно члану 181. став 1. ЗПП, нису наведени кратак приказ утврђеног стања ствари у конкретној правној ствари, наводи странака о спорном правном питању, разлози због којих се суд обраћа са захтевом за решење спорног правног питања, нити је суд уз захтев приложио сопствено тумачење спорног правног питања.

Врховни касациони суд је већ разматрао питања у вези с обрачуном и исплатом плата запослених у државним органима и јавним службама, укључујући и питања у вези с запосленима који плату примају у висини минималне зараде и, с тим у вези, питање права на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора и о тим питањима већ донео одлуку.

Питање терета доказивања нема потребан степен општости те није подесно за заузимање правног става, а заправо зависи од тога како је формулисан тужбени захтев и како се о њему тужени изјасни.

О томе да висина накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене и да мора бити исказана у обрачунској листи, те да ситуација у којој у исплатним листама није приказано који део коефицијента представља означене накнаде не значи да оне нису урачунате и исплаћене као део основне плате у висини минималне зараде, нити да је њихов износ различит за запослене са различитим коефицијентима зато што је право запосленог на означене накнаде реализовано као саставни део коефицијента радног места сваког запосленог, у ком случају се не обрачунава нити исплаћује као посебна накнада (што чини садржину другог и трећег питања из достављеног захтева) Врховни

касациони суд се изјаснио у више одлука (Рев2 [3045/2018](#) од 24. јануара 2019, Рев2 [4184/2019](#) од 22. јануара 2020, Рев2 [1181/2020](#) од 03. јуна 2020).

Остала питања која су садржана у предметном захтеву за решавање спорног правног питања (треће, четврто и пето) разматрана су од стране Врховног касационог суда у два наврата приликом заузимања правног става о њима. Најпре је Грађанско одељење Врховног касационог суда усвојило [правни став о коефицијенту плате за запослене у јавним установама физичке културе од 12.03.2019.](#) који гласи: *Коефицијент плате за запослене у јавним предузећима или установама које су основане у области физичке културе садржи и додаток на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора* (правни став је верификован 05.12.2019). Затим је, након што је претходно размотрило све аспекте на које се указује постављеним питањима, Грађанско одељење Врховног касационог суда усвојило [закључак о накнадама трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у јавним службама од 05.07.2022.](#) који гласи: *Запослени којима се плате исплаћују у висини вредности минималне зараде у јавним службама као корисницима буџетских средстава, остварују право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада применом коефицијента за обрачун и исплату плата у коме је садржан додаток на име тих накнада и саставни је део коефицијента за сваког запосленог.*

Будући да се и на запослене у јединицама локалне самоуправе примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама² (члан 1. тачка 2), на исти начин као и на запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. тачка 3), при чему се јавним службама сматрају и установе физичке културе у смислу чл. 3. и 1. став 1. Закона о јавним службама,³ и да је Врховни касациони суд већ донео одлуку о спорним правним питањима чије се решавање захтева, седница Грађанског одељења Врховног касационог суда одржана 09.05.2023. године, одбацила је као недозвољен захтев Основног суда у Сомбору, применом члана 182. став 1. у вези са ставом 2. Закона о парничном поступку.

**Председник Грађанског одељења
судија Звездана Лутовац**

² Закон о платама у државним органима и јавним службама, *Службени гласник РС*, бр. 34/2001, 62/2006 - др. закон, 116/2008 - др. закони, 92/2011, 99/2011 - др. закон, 10/2013, 55/2013, 99/2014, 21/2016 - др. закон, 113/2017 - др. закон, 113/2017 - др. закон.

³ Закон о јавним службама, *Службени гласник РС*, бр. 42/1991, 71/1994, 79/2005 - др. закон, 83/2014 - др. закон.